

Témata k nostrifikační zkoušce ze základů společenských věd

1. Základní vymezení psychologie

- předmět, biologická a sociální podmíněnost
- soustava psychologických disciplín
- psychologické směry, představitelé

2. Obecné otázky psychologie

- lidská psychika, zrání, prožívání, chování, vědomí
- procesy poznávací, procesy paměti, procesy motivační
- psychické stavy
- psychické vlastnosti
- smyslové poznávání, myšlení, řeč
- pozornost, učení, city, vůle

3. Periodizace vývoje lidského jedince

- Vývojová psychologie (Langmeier, Freud, Piaget, Erikson)
- Pubescence, adolescence

4. Sociologie

- Sociologie jako věda
- Socializace, sociální útvary
- Sociální pozice, sociální diferenciaci společnosti, sociální mobilita, role, vztahy

5. Komunikace

- Komunikace, její typy, prostředky, masová komunikace
- Chyby v komunikaci, aktivní naslouchání, asertivita
- Konflikt, jeho fáze, chování v konfliktu, optimální řešení konfliktu
- Chyby v procesu sociálního poznávání

6. Etika

- Etika, morálka (autonomní, heteronomní), vybrané přístupy k etice v dějinách
- Dobro, zlo, lidská důstojnost, odpovědnost, svědomí, svoboda, rovnost, spravedlnost
- Lékařství, genetika, obrana, armáda, zbrojení

7. Stát a občan

- Vznik a podstata státu
- Formy a druhy státu
- Ústava ČR, Listina základních práv a svobod
- Charakteristika právního řádu ČR
- Volby a volební právo

8. Základní ekonomické pojmy

- Ekonomie a ekonomika, potřeby, statky, spotřeba
- Výroba a výrobní faktory (práce, přírodní zdroje, kapitál, majetek)
- Peníze, bankovní soustava, finanční trhy, bankovní služby, cenné papíry
- Daně, daňový systém, clo, mezinárodní obchod

9. Politologie, politický život, politické strany a hnutí

- Předmět politologie
- Politické strany a hnutí, funkce a dělení politických stran

10. Mezinárodní vztahy, ČR v mezinárodních organizacích

- Možné přístupy k mezinárodním vztahům, klasifikace mezinárodních organizací
- OSN
- Vojenskopolitická sdružení
- Evropská unie (historie, současnost)

11. Politické doktríny a ideologie

- Charakteristika ideologie a doktríny
- liberalizmus a jeho principy společenského řádu
- konzervativizmus v praxi (Thatcherová, Reagan)
- politickoekonomická koncepce socialismu
- doktríny totalitních režimů (komunismus, fašismus, nacionalismus)
- anarchismus, feminizmus, environmentalismus

12. Globální problémy současnosti – pohled politologický a etický

- globalizační vlivy v oblasti životního prostředí, sociální a kulturní
- demokracie a její selhání
- národnostní a etické problémy
- ekonomické vlivy (WTO atd.)

13. Abrahámovská náboženství

- společná charakteristika judaismu, křesťanství, islámu
- charakteristika jednotlivých náboženství, posvátné texty, svátky, symboly, místa, osobnosti
- rozšíření v současném světě, proudy v jednotlivých náboženstvích

14. Vznik a podstata filozofie, základní filozofické pojmy, problémy a jejich řešení

- vznik a podstata filozofie, její předmět, zdroje filozofie – údiv, pochybování a nejistota
- hlavní filozofické otázky, dělení filozofických disciplín (ontologie, gnozeologie, filozofická antropologie, dějiny filozofie)
- nejdůležitější názory na problém poznání v dějinách filozofie; základní teorie poznání
- základní filozofické pojmy (monismus, dualismus, pluralismus, agnosticismus, materialismus a idealismus, objektivizmus a subjektivizmus, determinizmus a indeterminizmus, imanence a transcendence)

15. Zrod řecké filozofie, první filozofické školy, antika a dovršení řecké filozofie v díle Aristotelově

- mílétská škola, pojetí pralátky (Thalés, Anaximandros, Anaximenés)
- Pýthagorás a jeho výklad světa
- Hérakleitos z Efesu, atomisté (Démokritos)
- Sókratés
- Platón, platónský trojúhelník
- Aristoteles – jeho klasifikace věd, fyzika, metafyzika, etika, estetika logika a nástin jejího dalšího vývoje